

a šířil v Rusku znalosti jejich dějin a kultury.“ (Fr. Novotný v uvedeném nekrologu) Působil tedy v Brně od r. 1920 pouze do roku 1921, kdy zemřel.

Prof. Petr měl dobrý vztah ke studentům. Působil na jejich zušlechtění prostřednictvím hudby, „zakládaje a řídě osobně dnes na Rusi proslulé gymnasiální a universitní pěvecké a orchestrální sbory a pořádaje s nimi koncerty“ (OSN XIX, 616). Sám také zhudebnil písně na slova ruských a českých básní a složil k rusko-turecké válce „Balkanskij marš“. Jeho zaujetí pro hudbu i výuku je zřejmé i z toho, že svou rekonstrukci melodie prvního verše Iliady „předzpěvoval zvučným basem více než sedmdesátiletý svému jedinému posluchači v Brně“ (K. Svoboda, Antika a česká vzdělanost, 223).

Bohatá vědecká činnost prof. Petra zasahuje do celé řady disciplín antického bádání, jako mluvnice, hudba, metrika, náboženství, literatura, topografie aj. Jeho hojně gramatické výklady, v nichž prokazoval obsáhlé znalosti italských i románských jazyků i etymologie, byly spíše odvážné než průkazné (i když mnohé z nich byly přijaty do Bezzenbergerových Beiträge zur Kunde der indogermanischen Sprachen) a Petrův vlastní vědecký přínos je spíše na jiném poli. Podle vzoru mladogramatického bádání vytvořil teorii o vývoji hudby a jejích prvků od prajazyka a Číny do současnosti. Trvalého charakteru jsou jeho metrické příspěvky k poznání daktyloepitritů a výklady nově objevených zlomků řecké hudby na papýrech z egyptského Oxyrrhynchu. Vydal a obsáhle komentoval Euripidovu tragédii Ifigenie taurská, odehrávající se na Krymu, a rozbořem starých zpráv zjistil místo chrámu této pozoruhodné bohyně. Došel k poznatku, že Euripides dobře znal topografii tohoto místa na vzdáleném Krymu. Profesor Petr publikoval ve všech důležitých časopisech předrevolučního Ruska, ale také v Německu a v Čechách. Byl dobře znám v Evropě a jeho působení v Brně, byť krátkodobé, bylo v počátečních letech Masarykovy univerzity přínosem i pro ni. Aspoň takto si připomeňme učence a učitele, jehož jméno upadá do zapomnění, ale který se zasloužil o klasická studia i na naší škole.

RADISLAV HOŠEK

Vzpomínka na profesora Pavla Kučera 30. 9. 1872 – 17. 5. 1928

Dne 30. září 2002 jsme si připomněli 130. výročí narození pana profesora Kučery, prvního přednosty univerzitního Ústavu patologické anatomie v Brně a prvního děkana lékařské fakulty Masarykovy univerzity, letos v dubnu si připomínáme tři čtvrti století od jeho úmrtí.

I přes poměrně krátkou dobu jeho působnosti v Brně zanechal v lidech, se kterými přišel ať již soukromě či pracovně do styku, hluboký dojem.

Professor Kučera nastoupil na Ústav patologické anatomie nové Lékařské fakulty Masarykovy univerzity dne 1. října 1920 a ihned se plně zapojil do organizace chodu fakulty i univerzity.

Pavel Ludvík Kučera se narodil 30. září 1872 ve mlýně Štampach v údolí Kokořina na Mělnicku v prosté, ale sečtělé a vzdělané rodině, která měla styky s mnoha významnými osobnostmi, mj. i s prezidentem Masarykem. Studovat začal na Jirškově gymnáziu v Českých Budějovicích, kde rodina

Kučerova nějaký čas žila. Po maturitě se dal zapsat na českou Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Již v době studia si ho v roce 1896 prof. Hlava vybral jako demonstrátora svého Patologicko-anatomického ústavu. Jeho zájem o medicínu dokládá i fakt, že ve svém pražském bytě ve Štěpánské ulici měl Pavel Kučera svůj vlastní mikroskop.

Když byl Polák dr. Obrzut, tehdejší docent pražského Hlavova ústavu a nejbližší spolupracovník prof. Hlavy, jmenován profesorem patologické anatomie na nově založené polské univerzitě ve Lvově, vzal Kučera s sebou jako svého asistenta. V té době Kučera ještě studoval a musel dojíždět skládat zkoušky do Prahy. Promován byl 11. prosince 1897 na Univerzitě Karlově a čtyři roky poté byl ve Lvově habilitován pro obor patologická anatomie a bakteriologie. Na Lvovské univerzitě byl natolik oblíben a uznáván, že když se uvolnilo místo přednosty Ústavu hygieny, byl jím jednomyslně v roce 1906 zvolen, ačkoliv byl cizincem a hygieny navíc nebyla jeho oborem.

Profesor Kučera pozvedl Hygienický ústav ve Lvově na evropskou úroveň a v době světové války činnost tohoto ústavu zabránila vzniku epidemií. Kučera, vrchní lékař I. třídy, zůstává ve Lvově i po okupaci ruskými vojsky. Ve Lvově se vojska střídala a podle toho dostával prof. Kučera vysoké vojenské hodnosti, a to jak v armádě rakouské, tak i ruské. Přestože to prof. Kučera v osobních materiálech neuvádí, byl v roce 1918 vyznamenán řádem Františka Josefa I. třídy.

Po válce a po vzniku Československé republiky se Kučera vrací do vlasti a v Brně spolu s profesory Babákem a Studničkou začíná budovat Masarykovu univerzitu. Dnem 1. srpna 1919 byl jmenován řádným profesorem patologické anatomie a zhruba ve stejné době byl zvolen děkanem Lékařské fakulty a prorektorem univerzity. Až asi půl roku po odchodu svého rakouského předchůdce, jednoho z nejznámějších světových patologů profesora C. Sternberga, přebírá dne 1. října 1920 vedení prosektury Zemské nemocnice v Brně. Profesor Kučera, přestože se v Brně stává členem a dokonce místopředsedou Zemské zdravotní

rady, je povolán ministrem veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy dr. L. P. Procházkou do Prahy, kde se ujímá 15. října 1921 místa referenta pro výstavbu Státního zdravotního ústavu a je ustanoven jeho ředitelem. V té době již silně pociťuje potíže své choroby – plicní tuberkulózy, která navázala na skvrnitý tyf a dále progredovala. Zemřel v pouhých 56 letech dne 17. 5. 1928 uprostřed usilovné pracovní aktivity, kdy ve dne v noci pracoval na plánech ústavu. Svě koncepčně dokonalé dílo již nedokončil, za jeho života byla otevřena jen dvě oddělení, a to pro výrobu sér a pro výrobu neštovičkové vakcíny.

Všichni znali prof. Kučera jako člověka klidného, rozvážného a ohleduplného, jako obětavého učitele, dobrého přítele a vzorného otce dvou dcer. Jeho busta je umístěna před Ústavem patologické anatomie Nemocnice U sv. Anny v Brně na Pekařské ulici.

M. ZELENÝ, A. REJTHAR

Vzpomínka na profesora Emanuela Šimka 3. 4. 1883 – 16. 6. 1963

Na letošní rok připadají hned dvě výročí jednoho ze staré gardy profesorů Filozofické fakulty naší univerzity – Emanuela Šimka, zakladatele Ústavu pro prehistorii a protohistorii (dnešního Ústavu archeologie a muzeologie): v dubnu 2003 jsme vzpomněli 120. výročí jeho narozenin, v červnu 2003 uplyne již 40 let od jeho úmrtí. Jako pamětník tohoto energického univerzitního učitele masarykovského typu a jeden z jeho posledních žáků rád připomínám tuto stěží zapomenutelnou osobnost české i evropské prehistorické vědy.

Emanuel Šimek se narodil ve Vatečicích u Sušice v rodině lesníka. Mládí však prožil v Miřenicích, okr. Klatovy, v podhůří Šumavy, kam se celý život rád vracel, kde si postavil dům a kde také dokončil svoji pozemskou pouť. Po maturitě na plzeňském gymnáziu v roce 1903 vstoupil do aktivní vojenské služby u rakouského válečného námořnictva. Plavil se na válečných lodích a často pobýval v přístavech na jadranském